

1927 అటవీ చట్టానికి సవరణ పేరుతో ఆదివాసీ ప్రజలపై ముంచుకువస్తోన్న మరో ముప్పు

భారత పాలకులకు రెండు ముఖాలు, రెండు నాలుకలు ఉంటాయన్న దానికి మరో ఉదాహరణ 1927 అటవీ చట్టానికి చేస్తున్న సవరణ ప్రయత్నం. వీరు అంతర్జాతీయ వేదికల మీద పర్యావరణ పరిరక్షణలో స్థానిక ప్రజా సమూహాలను అనగా ఆదివాసీ సమాజాలను పాల్గొనేలా చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రకటిస్తారు. 1992 ఎర్త్ సమ్మిట్‌లనుంచి, జీవ వైవిధ్యంపై ఆడిస్ అబాబా మార్గదర్శక సూత్రాల వరకూ జీవ వైవిధ్యాన్ని కాపాడటంలో “మూలవాసుల పాత్ర” గురించి మాట్లాడుతారు. కానీ ఆచరణలో ఆదివాసీ సమాజాల ప్రజాస్వామిక భాగస్వామ్యంతో అడవుల రక్షణ అన్న విషయంలో మాటవరస కైనా సరే ఉన్న ఏ చట్టమైనా అమలు కానీయకుండా తొక్కివట్టి ఆదివాసులను గెంటివేతకు నిరంతర ప్రయత్నాలు సాగిస్తారు. బిజెపి ప్రభుత్వం 2018 అటవీ విధాన ముసాయిదా నుంచి “ఉత్పాదక అడవులు” అన్న విధానంతో, అడవులను ప్రైవేటు పరం చేయాలన్న నిర్ణయంతో వారు దూకుడుగా బయల్దేరు తున్నారు. దీనికి అడ్డు వచ్చే ఏ చట్టాలైనా సవరించడానికి, రద్దు చేయడానికి పూను కుంటున్నారు. దీనికోసం న్యాయస్థానాలలో ఉన్న వివాదాలను, కార్యనిర్వాహక అధికారాలను వినియోగిస్తున్నారు.

దాదాపు 11 లక్షల మంది ఆదివాసులు, అటవీ ఆధారిత ప్రజలను జులై నెలాఖరులోపు ఖాళీ చేయాలన్న సుప్రీంకోర్టు ఆదేశం ప్రస్తుతం ‘స్టే’ లో ఉన్నప్పటికీ, వివాదం ఒకపక్క సాగుతూ వుండగానే, ఆదివాసులపై మరో దాడికి రంగం సిద్ధమైంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 1927 అటవీ చట్టానికి సవరణ పేరుతో ఒక ముసాయిదా చట్టం తయారుచేసి మొదట రహస్యంగా విడుదల చేసింది. దీనిపై వ్యక్తం అయిన నిరసనలతో ఆ ముసాయిదాను బహిరంగ పరుస్తూ 2019 జూన్ 7 నాటికి తమ తమ అభిప్రాయాలను తెలియచేయాలని కేంద్ర అటవీ, పర్యావరణ మంత్రిత్వశాఖ వివిధ రాష్ట్రాల ఫారెస్టు యంత్రాంగాలకు, పౌర సమాజాలకు విజ్ఞప్తి చేసింది.

1927 అటవీ చట్టం-దాని పూర్వాపరాలు :

దేశ వ్యాపితంగా ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో వీరోచిత గిరిజనోద్యమాలు అంటే అల్లూరి శ్రీరామరాజు పితూరీ వంటివి క్రూర అణచి వేతలతో వెనుక పట్టుపట్టిన సమయంలో, నాటి జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలో 1927 అటవీ చట్టం వచ్చింది. అడవులనుండి మరిన్ని వనరులు కొల్లగొట్టటానికి, అటవీ ఆదాయాలను, పన్నులను క్రమబద్ధం చేయడానికి, అప్పటి వరకూ ఉన్న వివిధ అటవీ చట్టాలలో ఆదివాసులకు ఇచ్చిన సౌకర్యాలను కుదింపు చేయడానికి, ఫారెస్టు యంత్రాంగపు నిరంకుశత్వాన్ని మరింత పకడ్బందీగా అమలు చేయడానికి బ్రిటీషు ప్రభుత్వం ఈ కేంద్ర చట్టాన్ని చేసింది. ఈ చట్టం అడవులను రిజర్వు అడవులు, రక్షిత అడవులు, గ్రామ అడవులుగా వున్న వర్గీకరణను నిర్ధారిస్తూ, ఏ భూభాగామైనా రక్షిత, రిజర్వు అడవులుగా ప్రకటించే హక్కు ప్రభుత్వానికి వున్నదని ప్రకటించింది. ఆదివాసీ తెగలకు ఆహార సేకరణ, పశు పోషణ, మైనర్ అటవీ ఉత్పత్తులైన వెదురు, తుమ్మజిగురు, తునికాకులు వంటివి సేకరించుకొనే హక్కు, చేపలు పట్టటం, కొండపోళ్ళు చేసుకోవడం వంటి ఆదివాసుల కనీస జీవన విధానంపై ఎన్నో విధి నిషేధాలను ఈ చట్టాల ప్రక్రియ విధించింది. పోలీసు యంత్రాంతగపు నేర విచారణ, శిక్షా అధికారాలు, రెవెన్యూ యంత్రాంగపు సర్వే, సెటిల్మెంటు అధికారాలతో కలగలపి, రెవెన్యూ, పోలీసు శాఖల రెండింటి ప్రజావ్యతిరేక లక్షణాలను మేళవించి ఫారెస్టు యంత్రాంగాన్ని ఈ చట్టం అభివృద్ధి చేసింది. ఇప్పుడు రిజర్వు అడవంటే అధికారుల ప్రత్యేక అనుమతి లేకపోతే ఆ ప్రాంతంలో అన్ని సాధారణ కార్యకలాపాలు కూడా నిషిద్ధం అన్నమాట. రక్షిత అడవంటే ప్రత్యేక నిషేధం లేకపోతే తప్ప సాధారణ జీవన కార్యకలాపాలు సాగించుకోవచ్చు. ఇక గ్రామ అడవులపై ఆదివాసులకు హక్కు వుంటుంది. అయితే ఈ రిజర్వు లైన హద్దులను నిర్ణయించడంపై ఫారెస్టు అధికారులదే నిర్ణయం. ఈ విధంగా అడవులపై ఆదివాసులకున్న తిరుగులేని హక్కులను అతి కొద్ది ప్రాంతాలకు పరిమితంచేస్తూ, రిజర్వు, రక్షిత అడవులలో అధికారుల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడే విధంగా కొన్ని సౌకర్యాలను ప్రకటిస్తూ ఈ చట్టం వచ్చింది. దీనితో ఆదివాసులకు సంబంధించినంతవరకూ ఫారెస్టు గార్డే యమ కింకరుడు. అడవులన్నీ ప్రభుత్వానివి కనుక అడవులను ఉపయోగించు కొన్నందుకు ఆదివాసులు, అటవీ ఆధారిత ప్రజలు ఫారెస్టు వారి పనులలో వెట్టి చేయాలి. పశు వులను మేపినందుకు పుల్లరి చెల్లించాలి. పంటలు పండించుకొన్నందుకు కోళ్ళు, ఫలసాయాలు సమర్పించుకోవాలి. ఇలాంటి క్రూరమైన పద్ధతులన్నీ 1927 అటవీ చట్టం పేర అమలులోకి వచ్చాయి. దీనితో భారత దేశంలోని మూడింట ఒక వంతు భూభాగం ఫారెస్టుశాఖ చేతిలోకి వచ్చింది. నేటికీ ప్రజలను, ఆదివాసులను నేరస్తులుగా చూసే వలసవిధాన దృక్పథమే ప్రభుత్వ యంత్రాంగపు సాధారణ విధానంగా కొనసాగుతున్నది.

అయితే మరోవైపు వలస కాలంనాటి ఆదివాసీ పోరాటాలకు విడివిడి తిరుగుబాట్ల స్వభావం మారిపోయి వర్గ, ప్రజాతంత్ర రాజకీయ ఉద్యమ స్వభావం ఏర్పడింది. అందువల్లే పాలకులు ఎంత రక్తాన్ని పారించ చూసినా గిరిజన ఉద్యమాలు నేటికీ నిలబడి వున్నాయి. చట్టాలు ఏ నిషేధాలు చెప్పినా ప్రజాతంత్ర ఉద్యమ స్వభావంతో సాగిన ఆదివాసీ ఉద్యమాల ప్రభావంతో రిజర్వు, రక్షిత అడవులలో ఆదివాసులు తరతరాలుగా తమ నివాస హక్కులను, జీవించే హక్కులను

ఒడుదుడుకుల మధ్యే అయినా నిలబెట్టు కొంటున్నారు. ముఖ్యంగా విప్లవోద్యమం అందించిన చైతన్యంతో ఆదివాసులు ఫారెస్టు అధికారుల దౌర్జన్యాలను అడ్డుకొన్నారు. పుల్లరిలూ, వెట్టిచాకిరులు రద్దు అయినాయి. అటవీ చట్టాల అమలు పేరుతో ఆదివాసుల, ఇతర అటవీ ఆధారిత ప్రజలను నిర్దాక్షిణ్యంగా తొలగించరాదన్న డిమాండ్ దేశంలో అన్ని చైపులా వస్తున్న నేపథ్యంలో ఆదివాసులకు “చారిత్రకంగా అన్యాయం” జరిగిందని ప్రభుత్వాలు ప్రకటించాల్సి వచ్చింది. ఈ నేపథ్యంలో “2006 అటవీ హక్కుల చట్టం” వచ్చింది. అంతకు ముందే షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో గ్రామసభల అధికారాలను గుర్తిస్తూ ‘పెసా’ చట్టం వచ్చింది. అటవీ హక్కుల చట్టం అడవిపై ఫారెస్టు యంత్రాంగపు భల్లూక పట్టు నుండి విముక్తికి కొంత ఉపసమనం కల్గించేలా గ్రామసభలకు సర్వే, సెటిల్మెంటు అధికారాలు కల్పించింది. ఇంకోపక్క గ్రామ సభల తీర్మానాలను అమలు చేసే అధికారం మరల ఫారెస్టుశాఖ చేతిలోపట్టటం ద్వారా తన “మరో ముఖం” చూపెట్టుకొంది.

ఇప్పుడీ 1927 అటవీ చట్టానికి సవరణ ఎందుకు?

ఆదివాసులు, ప్రజలూ, పర్యావరణ పరిరక్షణలో అడవుల నిర్వహణలో మరింత ప్రజాస్వామిక విధానాలను, ఆదివాసీ సమూహాల పాత్రను డిమాండ్ చేస్తున్నారు. మరోవైపు సామ్రాజ్యవాదులు, బహుళజాతి కంపెనీలు అడవుల, ఖనిజాల మరింత దోపిడీని కోరుతున్నారు. ఆదివాసులు గ్రామసభల ద్వారా అటవీ వనరుల పరిరక్షణను కోరుతున్నారు. పాలకులు మరింత నిరంకుశమైన అటవీ అధికార యంత్రాంగాన్ని కోరుతున్నారు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ప్రజలు ప్రజాస్వామికరణను కోరుతున్నారు. పాలకులు మరింత నిరంకుశత్వాన్ని కోరుతున్నారు. ఈ ప్రయోజనాల మధ్య వైరుధ్యమే వర్తమాన చరిత్ర.

సుమారు 123 పేజీల ఈ ముసాయిదా సవరణ చట్టంలో సెక్షన్ 26 అడవులలో పశువుల మేపును, వివిధరకాల ఆహార పదార్థాల సేకరణను నిషేధిస్తుంది. సెక్షన్ 22(ఎ)2 ఏ గిరిజన కుటుంబమైనా అటవీ సంరక్షణ చట్టానికి అనుగుణంగా లేదని ఫారెస్టు అధికారి భావిస్తే, ఆ కుటుంబానికి ఉన్న అటవీ హక్కులు రద్దు చేయవచ్చని చెబుతున్నది. ఇక్కడ చట్టానికి ‘అనుగుణంగా లేకపోవడం’ అన్న దానికి నిర్వచనంలేదు. దానిని నిర్ణయించే అధికారం ఫారెస్ట్ అధికారికి మాత్రం ఇవ్వబడుతుంది. ఇదే ముసాయిదా చట్టంలో సెక్షన్ 66-ఫారెస్టు అధికారులకు ఆయుధాలు ఇవ్వాలనీ, వారిపై వచ్చే మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనల కేసులపై పై అధికారుల అనుమతి లేకుండా నేరుగా కేసులు నమోదుచేయకూడదని పేర్కొంటోంది. అటవీ అధికారులు ఎవరినైనా నేరస్థులని నిర్ధారిస్తే చాలు 50 వేల రూపాయల వరకూ జరిమానా విధించే అధికారం, 7 సంవత్సరాల వరకూ జైలు శిక్ష విధించే అధికారం ఈ ముసాయిదా దఖలు పరుస్తున్నది. అంతేగాక ఫారెస్టు అధికారుల విచక్షణలో అడవులలో పశువులను మేపుతున్నందుకు పన్నులు వసూలు చేసే నిబంధనలను (అంటే పాత పుల్లరి), అడవులలో గిరిజనులకు అటవీ హక్కుల చట్టం కింద బతకనిస్తున్నందుకు ఫారెస్టు పనులలో పాల్గొనాలని (అంటే పాత వెట్టి) నిబంధనలను ఈ 1927 అటవీ చట్టానికి ముసాయిదా సవరణ పేర్కొంది. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా ఈ ముసాయిదా “ఉత్పాదక అడవులనే” విధానాన్ని ముందుకు తెచ్చింది. అంటే పరిశ్రమలకు ముడి సరకుల సరఫరా కేంద్రాలుగా ప్లాంట్ షెల్ పెంపకం, వాణిజ్యం కోసం అడవులు అన్న విధానం, అటవీ ఉత్పత్తులపై పన్ను విధింపు వంటివి ముందుకు తేవడం ఈ సవరణల ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. అడవులను కార్పొరేట్లకు అప్పజెప్పడానికి ఆటంకంగా వున్న ఆదివాసి అనుకూల చట్టాలను, విధానాలను ఆచరణలో రద్దు చేయడం ఈ ముసాయిదా సవరణయొక్క మరో ప్రయోజనం. ముసాయిదా స్పష్టంగా చెబుతున్నదేమంటే “అటవీ సంరక్షణకు” అడ్డుగా అటవీ హక్కుల చట్టం ప్రకారం ఆదివాసులు భూములు కలిగివున్నట్లు, ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు భావిస్తే వారికి కొంత నష్టపరిహారం ఇచ్చి, వేరే చోట వారు నివసించే చోటు చూపించో ఆ ఆదివాసులను తరలించమని చెబుతున్నది. నిర్వాసితుల విషయంలో ప్రభుత్వాలు ఎంత దుర్మార్గంగా, నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తున్నాయో గమనించితే ఈ ముసాయిదా అంతా ‘పెసా’, ‘అటవీ హక్కుల చట్టాలలో’ పేర్కొన్న ఆదివాసుల గ్రామసభల అధికారాలు, హక్కులన్నీంటినీ కాలరాచేందుకు వచ్చిందని అర్థం అవుతుంది.

కనుక సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలు, అటవీ చట్టాలకు పాలకులు చేయదలచుకొన్న సవరణలు విడివిడి విషయాలు కావు. పచ్చని చెట్లు, పారే నదులు, అపార ఖనిజ నిక్షేపాలతో నిండివున్న మన దేశ సంపదలను కొల్లగొట్టే దుష్ట పథకాలలోని అంశాలు. అడవులను యదేచ్ఛగా కొల్లగొట్టటానికి అడ్డంకిగా వున్న ఆదివాసి ప్రజల పైనా, పర్యావరణపరిరక్షణ కు పోరాడుతున్న ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల పైనా దాడి ఇది. ఇది ప్రజల హక్కులను బలహీన పరస్తుంది. మరో పక్క అధికార యంత్రాంగాన్ని మరింత నిరంకుశంగా మారుస్తున్నది. కనుక 1927 అటవీ చట్టానికి సవరణ పేరుతో జరుగుతున్న ఈ చర్యలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ నిలబడటమే ఆదివాసీ, ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల కర్తవ్యం.

○○○○